

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

_____. _____. 20__ № _____

На № _____ від _____. _____. 20__

**Голові Державної прикордонної
служби України**

Дейнеко С.В.

ПО Д А Н Н Я

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушення прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№3391.2/С-113.3/21/ХЗ1.1 від 08.04.2021
КЕП: Денісова Л. Л. 08.04.2021 09:37
5FBV77F7B650371D04000000AF67000081E00000

У межах реалізації зазначених вище норм законодавства працівниками Секретаріату Уповноваженого проведено перевірку стану додержання встановлених прав і свобод людини і громадянина в діяльності Адміністрації Державної прикордонної служби України при виконанні положень законодавства України, яке регламентує питання проходження громадянами України військової служби, соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, а також додержання цим органом державної влади вимог нормативно-правових актів в галузі освіти та охорони здоров'я.

Перевірка стану додержання встановлених прав і свобод людини і громадянина здійснювалась за зверненнями військовослужбовця Державної прикордонної служби полковника Особа 1 і його дружини Особа 2

Під час розгляду звернень було встановлено, що на порушення вимог статті 24 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Порядку проведення конкурсу на заміщення посади керівника державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.07.2019 № 998, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 серпня 2019 року за № 922/33893, пункту 95 Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України, затвердженого Указом Президента України від 29 грудня 2009 року № 1115, полковника Особа 1 наказом Голови Держприкордонслужби № 1248-ОС від 23 грудня 2020 року без попереднього проведення конкурсу та згоди офіцера було призначено на посаду начальника Державного навчального закладу «Кінологічний навчальний центр Державної прикордонної служби України» (далі – Кінологічний навчальний центр). При цьому, як вбачається з наявних документів, під час прийняття кадрового рішення керівництвом Адміністрації Держприкордонслужби не було враховано наявну у заявника фахову підготовку (закінчив Військовий інститут артилерії за напрямом підготовки «Військові науки», Українську академію банківської справи НБУ за напрямом підготовки «Правознавство», та Інститут післядипломної педагогічної освіти за напрямом «Педагогіка вищої школи»). Тобто не має освіти за спеціальністю кінолога, а також не проходив службу на посадах, пов'язаних з цим напрямом діяльності.

Реалізація цього рішення також може призвести і до порушення охоронюваних законом прав членів сім'ї військовослужбовця на належну медичну допомогу та охорону здоров'я, оскільки дружина офіцера перебуває на диспансерному обліку в КНП Сумської обласної ради «Сумська спеціалізована лікарня» з діагнозом змішаний тривожно-депресивний розлад, періодично потребує стаціонарного лікування, хворіє на ускладнену катаракту та потребує корекції зору і постійного нагляду офтальмолога; донька офіцера навчається в першому класі, має захворювання опорно-рухового апарату, з чим перебуває на обліку в лікарні. Відсутність за місцем дислокації Кінологічного навчального центру спеціалізованих закладів охорони здоров'я обмежує членів сім'ї військовослужбовця в можливості отримання належного медичного обслуговування та нагляду, що може призвести до погіршення їхнього стану здоров'я.

Як було встановлено під час проведеної за зверненнями перевірки:

1) наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України від 13 січня 2011 року № 16 затверджено погоджений з Міністерством освіти України Статут Державного навчального закладу «Кінологічний навчальний центр Державної прикордонної служби України», пунктом 1.1 якого визначено, що Державний навчальний заклад «Кінологічний навчальний центр Державної прикордонної служби України» є державним професійно-технічним навчальним закладом третього атестаційного рівня.

Згідно з вимогами статті 24 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» керівництво діяльністю державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти здійснює керівник, якого призначає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти і науки, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані заклади професійної (професійно-технічної) освіти за результатами конкурсу, що проводиться в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, шляхом укладення з ним трудового договору (контракту) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти і науки, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані заклади професійної (професійно-технічної) освіти.

На виконання вимог статті 24 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» наказом Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2019 року № 998, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 серпня 2019 року за № 922/33893. затверджено Порядок проведення конкурсу на заміщення посади керівника державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти, яким, зокрема, визначено умови оголошення, етапи проведення такого конкурсу, вимоги щодо допуску до участі в ньому кандидатів тощо. При цьому обов'язковою умовою участі особи в оголошеному конкурсі є подання нею відповідної заяви, тобто письмово підтвердженого бажання взяти участь у конкурсі на зайняття відповідної посади.

2) Згідно з вимогами пункту 95 Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України, затвердженого Указом Президента України від 29 грудня 2009 року № 1115 (далі – Положення про проходження військової служби), військовослужбовці призначаються на посади з урахуванням відповідності їх професійної (фахової) підготовки за відповідним напрямом чи основною або спорідненою спеціальністю, освітньо-кваліфікаційного рівня вимогам до цих посад, визначеним посадовими інструкціями та досвіду служби за фахом. У разі коли є потреба призначити військовослужбовця на посаду, призначення на яку можливе лише після проходження ним додаткової підготовки в межах наявної у нього професійної (фахової) підготовки за відповідним напрямом підготовки чи основною або спорідненою спеціальністю, його призначенню на таку посаду повинна передувати відповідна підготовка (перепідготовка). Така перепідготовка може здійснюватися лише за згодою військовослужбовця.

3) Відповідно до статті 19 Конституції України правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством; органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією та законами України.

Виявлені порушення безпосередньо впливають на додержання прав і свобод людини і громадянина, закріплених у статтях 21, 24, 43, 49 Конституції України, та призвели до обмеження права полковника Особа 1 на проходження служби за обраною спеціальністю, унеможливили реалізацію іншими військовослужбовцями Держприкордонслужби права на участь у конкурсі на зайняття посади начальника Державного навчального закладу «Кінологічний навчальний центр Державної прикордонної служби України», а також створили загрозу гарантованим Конституцією та законами України правам членів сім'ї офіцера на охорону здоров'я.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених неправомірними діями військових службових осіб Адміністрації Державної прикордонної служби України і недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема, визначення відповідності дій суб'єкта призначення - Державної прикордонної служби України при виданні наказу № 1248-ОС від 23 грудня 2020 року щодо призначення Особа 1 на посаду начальника Державного навчального закладу «Кінологічний навчальний центр Державної прикордонної служби України», вимогам чинних нормативно-правових актів та спеціальних вимог за відповідною посадою державної служби.

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк мене повідомити.

Уповноважений

Л. Денісова